

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 20ής Νοεμβρίου 2017*

«Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου – Απαγόρευση πρόσβασης στα κτίρια του Κοινοβουλίου – Υπήκοος τρίτης χώρας – Άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων – Διάκριση λόγω εθνοτικής καταγωγής – Διάκριση λόγω ιθαγένειας – Παραδεκτό λόγου – Διάκριση λόγω πολιτικών πεποιθήσεων – Ίση μεταχείριση – Κατάχρηση εξουσίας»

Στην υπόθεση T-452/15,

Andrei Petrov, κάτοικος Αγίας Πετρούπολης (Ρωσία),

Fedor Biryukov, κάτοικος Μόσχας (Ρωσία),

Alexander Sotnichenko, κάτοικος Αγίας Πετρούπολης,

εκπροσωπούμενοι από τον P. Richter, δικηγόρο,

προσφεύγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενοι από τον N. Görlitz και την M. Windisch,

καθού,

με αντικείμενο αίτημα βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ περί ακύρωσης της απόφασης του Κοινοβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2015, με την οποία το θεσμικό αυτό όργανο απαγόρευσε στους προσφεύγοντες την πρόσβαση στους χώρους του,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín (εισηγητή) και I. Reine, δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomas, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 24ης Ιανουαρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Κατά τις εκλογές της 25ης Μαΐου 2014, ο Udo Voigt, προσφεύγων στην υπόθεση που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου με τον αριθμό T-618/15, εξελέγη μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τη λίστα ενός γερμανικού κόμματος, του Nationaldemokratische Partei Deutschlands (NPD). Έκτοτε, κατέχει έδρα στο Κοινοβούλιο ως βουλευτής μη εγγεγραμμένος σε πολιτική ομάδα.
- 2 Στις 22 Μαρτίου 2015, διοργανώθηκε στην Αγία Πετρούπολη (Ρωσία) ένα πολιτικό φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ», στο οποίο ο U. Voigt προσκλήθηκε από το ρωσικό κόμμα Rodina και στο οποίο μετείχαν οι τρεις προσφεύγοντες, ήτοι οι Andrei Petrov, Fedor Biryukov και Alexander Sotnichenko.
- 3 Σε συνέχεια του εν λόγω φόρουμ, ένας βοηθός του U. Voigt ενημέρωσε με ηλεκτρονικό μήνυμα της 3ης Ιουνίου 2015 την υπηρεσία Τύπου του Κοινοβουλίου για την πρόθεση του βουλευτή να οργανώσει στις 16 Ιουνίου 2015 συνέντευξη Τύπου με τίτλο «Οι δράσεις μας για την αποφυγή ενός ψυχρού και θερμού πολέμου στην Ευρώπη» (στο εξής: συνέντευξη Τύπου). Η ως άνω συνέντευξη Τύπου επρόκειτο να διεξαχθεί παρουσία έξι συμμετεχόντων, ήτοι του U. Voigt, ενός Έλληνα μέλους του Κοινοβουλίου, δύο πρώην μελών του Κοινοβουλίου από την Ιταλία και τη Μεγάλη Βρετανία καθώς και των A. Petrov και F. Biryukov, αμφοτέρων Ρώσων υπηκόων και μελών του ρωσικού κόμματος Rodina. Για τον σκοπό αυτό, ο βοηθός του U. Voigt ζήτησε να τεθούν στη διάθεση του τελευταίου μία αίθουσα του Κοινοβουλίου καθώς και οι υποδομές διερμηνείας.
- 4 Πάντοτε σε συνέχεια του φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ», ο βοηθός του U. Voigt ζήτησε στις 9 Ιουνίου 2015 από την επιφορτισμένη με ζητήματα διαπίστευσης Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Ασφάλειας» του Κοινοβουλίου τη χορήγηση καρτών εισόδου για 21 πρόσωπα, στα οποία περιλαμβάνονταν 5 Ρώσοι υπήκοοι, ήτοι οι τρεις προσφεύγοντες καθώς και οι κυρίες E. N. και P. E., ενόψει μιας δεύτερης εκδήλωσης, της συνάντησης εργασίας με τίτλο «Συνάντηση για την ευρωπαϊκή συνεργασία», επίσης προγραμματισθείσας για τις 16 Ιουνίου 2015 (στο εξής: συνάντηση εργασίας).
- 5 Η ΓΔ «Ασφάλειας» επιβεβαίωσε αυθημερόν την παραλαβή της αίτησης διαπίστευσης με ηλεκτρονικό μήνυμα. Το αποδεικτικό παραλαβής έφερε αριθμό πρωτοκόλλου με τον οποίο ήταν δυνατή η παραλαβή των καρτών εισόδου στις 16 Ιουνίου 2015 και συνοδευόταν από παράρτημα που επιβεβαίωνε ότι η εκδήλωση πληρούσε τις απαιτήσεις ασφαλείας, διευκρινίζοντας ταυτοχρόνως ότι ο διοργανωτής δεν απαλλασσόταν από την υποχρέωση τήρησης της συνήθους διαδικασίας έγκρισης.
- 6 Πάντοτε στις 9 Ιουνίου 2015, η υπηρεσία Τύπου ενημέρωσε με ηλεκτρονικό μήνυμα τον βοηθό του U. Voigt ότι οι πολιτικές αρχές του Κοινοβουλίου της είχαν δώσει εντολή να μη θέσει στη διάθεσή του τον εξοπλισμό που είχε ζητηθεί για τη συνέντευξη Τύπου (στο εξής: ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου). Το ηλεκτρονικό αυτό μήνυμα μνημόνευε τους περιορισμούς πρόσβασης που είχε επιβάλει το θεσμικό αυτό όργανο στους Ρώσους πολιτικούς και διπλωμάτες καθώς και τον κίνδυνο διατάραξης των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου από την παρουσία των A. Petrov και F. Biryukov.
- 7 Στις 10 Ιουνίου 2015, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με την κατάσταση των σχέσεων Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ρωσίας [2015/2001 (INI)] (ΕΕ 2016, C 407, σ. 35, στο εξής: ψήφισμα της 10ης Ιουνίου 2015), που είχε αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης από τις 15 Ιανουαρίου του ίδιου έτους.
- 8 Στις 16 Ιουνίου 2015, ο βοηθός του U. Voigt παρέλαβε τις κάρτες εισόδου που προορίζονταν για τους προσκεκλημένους του τελευταίου στη συνάντηση εργασίας. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια των πρωινών ωρών, η υπηρεσία «Διαπίστευσης» της ΓΔ «Ασφάλειας» ενημέρωσε τον βοηθό του προσφεύγοντος

ότι, λαμβανομένου υπόψη του καταλόγου των συμμετεχόντων στη συνάντηση αυτή και κατόπιν εντολών από το γραφείο του Προέδρου του Κοινοβουλίου, δεν επιτρεπόταν η είσοδος στους χώρους του θεσμικού οργάνου στους πέντε Ρώσους υπηκόους, μεταξύ των οποίων οι προσφεύγοντες (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 9 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 10 Αυγούστου 2015, οι προσφεύγοντες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή κατά του Κοινοβουλίου και του Προέδρου του.
- 10 Με διάταξη της 18ης Σεπτεμβρίου 2015, Petron κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου και Προέδρου του Κοινοβουλίου (T-452/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:709), το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή καθόσον στρεφόταν κατά του Προέδρου του Κοινοβουλίου.
- 11 Στις 12 Ιανουαρίου 2016, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν υπόμνημα απάντησης και, στις 25 Φεβρουαρίου 2016, το Κοινοβούλιο κατέθεσε υπόμνημα ανταπάντησης.
- 12 Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:
  - να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,
  - να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.
- 13 Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:
  - να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη,
  - να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.
- 14 Με επιστολή της 7ης Δεκεμβρίου 2016, το Γενικό Δικαστήριο επέδωσε στο Κοινοβούλιο απόφαση περί μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας στα οποία το τελευταίο ανταποκρίθηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2016.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού του υπομνήματος απάντησης

- 15 Με το υπόμνημα ανταπάντησης, το Κοινοβούλιο εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το παραδεκτό του υπομνήματος απάντησης διότι το τελευταίο περιέχει ορισμένους αντιφατικούς συλλογισμούς και ισχυρισμούς των οποίων η σύνδεση με τους λόγους που παρατίθενται στο δικόγραφο της προσφυγής δεν είναι σαφής.
- 16 Συναφώς, δυνάμει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το δικόγραφο της προσφυγής μπορεί να συμπληρωθεί από υπόμνημα απάντησης. Όπως άλλωστε προκύπτει από το σημείο 142 των διατάξεων για τη ρύθμιση πρακτικών ζητημάτων σχετικών με την εφαρμογή του Κανονισμού Διαδικασίας, «[δεδομένου] ότι το πλαίσιο και οι ισχυρισμοί ή οι αιτιάσεις που αποτελούν το επίκεντρο της διαφοράς έχουν ήδη εκτεθεί [...] αναλυτικώς με το δικόγραφο της προσφυγής [...], το υπόμνημα απαντήσεως [έχει] ως σκοπό να [παράσχει] τη δυνατότητα στον προσφεύγοντα [...] να [διευκρινίσει] τη θέση [του] ή να [εξειδικεύσει] την επιχειρηματολογία [του] επί ορισμένου σημαντικού ζητήματος και να [απαντήσει] στα νέα στοιχεία που ανεφάνησαν με το υπόμνημα αντικρούσεως [...]».

- 17 Εν προκειμένω, μολονότι το υπόμνημα απάντησης περιέχει ασάφειες, εντούτοις ανταποκρίνεται συνολικά στις ως άνω περιγραφόμενες απαιτήσεις. Επιπλέον, ακόμη και αν υποθεθεί ότι περιλαμβάνει αιτιάσεις δυνάμενες να θεωρηθούν ως νέοι λόγοι, το γεγονός αυτό δεν δικαιολογεί την αφαίρεσή του από τη δικογραφία στο σύνολό του. Η μοναδική συνέπεια την οποία ενδέχεται να έχει η περίπτωση αυτή είναι η αμφισβήτηση του παραδεκτού των εν λόγω αιτιάσεων, πράγμα που πρέπει να εξακριβωθεί στο πλαίσιο της εξέτασης του κάθε επιμέρους λόγου.
- 18 Συνεπώς, το υπόμνημα απάντησης πρέπει να κριθεί παραδεκτό.

Επί της ουσίας

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 19 Με το δικόγραφο της προσφυγής, οι προσφεύγοντες επικαλούνται δύο λόγους, εκ των οποίων ο πρώτος αντλείται από «παράβαση των Συνθηκών» και ο δεύτερος από κατάχρηση εξουσίας.
- 20 Δυνάμει του άρθρου 263, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενου υπό το πρίσμα του άρθρου 256, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της ίδιας Συνθήκης, το Γενικό Δικαστήριο είναι όντως αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών που ασκούνται λόγω παράβασης των Συνθηκών.
- 21 Εντούτοις, το άρθρο 76, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει ότι το δικόγραφο της προσφυγής πρέπει να περιλαμβάνει συνοπτική έκθεση των προβαλλομένων λόγων. Κατά πάγια νομολογία, προς εδραίωση της ασφάλειας δικαίου και της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει μεταξύ άλλων τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία να προκύπτουν, τουλάχιστον συνοπτικώς, πλην όμως κατά τρόπο συνεπή και κατανοητό, από το ίδιο το κείμενο του δικογράφου της προσφυγής [απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2016, Bach Flower Remedies κατά EUIPO – Durapharma (RESCUE), T-337/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:578, σκέψεις 50 και 51]. Συνεπώς, ο προσφεύγων δεν υποχρεούται να αναφέρει ρητώς τον ειδικό κανόνα δικαίου επί του οποίου στηρίζει την αιτίασή του, υπό την προϋπόθεση όμως ότι η επιχειρηματολογία του είναι αρκούντως σαφής ώστε να μπορούν ο αντίδικος και ο δικαστής της Ένωσης να προσδιορίσουν χωρίς δυσκολίες τον κανόνα αυτό (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2006, Galileo International Technology κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-279/03, EU:T:2006:121, σκέψη 47, και της 13ης Νοεμβρίου 2008, SPM κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-128/05, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:494, σκέψη 65).
- 22 Από τις προαναφερθείσες διατάξεις προκύπτει ότι η «παράβαση των Συνθηκών» συνιστά απλώς μια γενική κατηγορία προσφυγών ακύρωσης των οποίων μπορεί να επιληφθεί το Γενικό Δικαστήριο, δεν μπορεί όμως να χρησιμεύσει προκειμένου να προσδιοριστεί η νομική βάση λόγου ακύρωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 1997, Tremblay κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-224/95, EU:T:1997:187, σκέψεις 80 και 81).
- 23 Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν η νομική βάση στην οποία στηρίζεται ο πρώτος λόγος εξειδικεύεται περαιτέρω και δεν συνιστά απλή επίκληση της «παράβασης των Συνθηκών».
- 24 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από το δικόγραφο της προσφυγής και τη συνημμένη σε αυτό περίληψη, η οποία μπορεί να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του εν λόγω δικογράφου (αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2007, Κομνηνού κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-167/06 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2007:633, σκέψεις 25 και 26, και της 12ης Απριλίου 2016, CP κατά Κοινοβουλίου, F-98/15, EU:F:2016:76, σκέψη 16), οι προσφεύγοντες στηρίζουν στην πραγματικότητα τον πρώτο λόγο της προσφυγής στην παράβαση του άρθρου 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Πιο συγκεκριμένα, οι προσφεύγοντες επικαλούνται την ύπαρξη διάκρισης λόγω της εθνοτικής καταγωγής τους καθώς και την παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας.

- 25 Με το υπόμνημα απάντησης, οι προσφεύγοντες διατείνονται επιπλέον ότι υπέστησαν διάκριση λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων. Υποστηρίζουν επίσης ότι έλαβε χώρα παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας στο μέτρο που αντιμετωπίστηκαν διαφορετικά σε σχέση με τους λοιπούς επισκέπτες και προσκεκλημένους του Κοινοβουλίου.
- 26 Τέλος, τόσο το δικόγραφο της προσφυγής όσο και το υπόμνημα απάντησης περιέχουν αναφορές σχετικές με τον δυσανάλογο χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης, αναφορές ως προς τις οποίες πρέπει να καθοριστεί ευθύς εξαρχής αν αποτελούν αυτοτελή λόγο ακύρωσης ή όχι.
- 27 Συναφώς, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από το Κοινοβούλιο, μολονότι η αρχή της αναλογικότητας έχει αυτοτελή ύπαρξη, μπορεί επίσης να αποτελέσει αναπόσπαστο τμήμα των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων. Συγκεκριμένα, έχει κριθεί ότι οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων επιτάσσουν να δικαιολογείται η ενδεχόμενη διαφορετική μεταχείριση βάσει αντικειμενικού και εύλογου κριτηρίου, δηλαδή να συνδέεται με την επιδίωξη ενός νόμιμου και επιτρεπτού σκοπού και να είναι ανάλογη προς τον σκοπό που επιδιώκεται με την επίμαχη μεταχείριση (αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 2013, Schaible, C-101/12, EU:C:2013:661, σκέψη 77, της 23ης Μαρτίου 1994, Huet κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, T-8/93, EU:T:1994:35, σκέψη 45, και της 30ής Ιανουαρίου 2003, C κατά Επιτροπής, T-307/00, EU:T:2003:21, σκέψη 49). Ερωτηθέντες επί του ζητήματος αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες επιβεβαίωσαν ότι, εν προκειμένω, ο ισχυρισμός περί του δυσανάλογου χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης δεν συνιστά χωριστό λόγο ακύρωσης.
- 28 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να εξεταστούν τα ακόλουθα:
- πρώτον, ο λόγος ακύρωσης που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 21 του Χάρτη, καθόσον, κατά τους προσφεύγοντες, η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω της εθνοτικής καταγωγής ή της ιθαγένειας των προσφευγόντων,
  - δεύτερον, ο λόγος ακύρωσης που αντλείται, αφενός, από την παράβαση του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, καθόσον, κατά τους προσφεύγοντες, η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων των προσφευγόντων και, αφετέρου, από την παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας,
  - τρίτον, ο λόγος ακύρωσης που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας.
- 29 Επιπλέον, απαντώντας σε ερώτηση που τους έθεσε το Γενικό Δικαστήριο, οι προσφεύγοντες εξέθεσαν ότι είχαν γνώση κατ' ουσίαν του πολιτικού πλαισίου που επικρατούσε κατά τον χρόνο της έλευσής τους στο Κοινοβούλιο και ότι ο U. Voigt τους είχε εξηγήσει το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης. Εκτός αυτού, οι προσφεύγοντες επισύναψαν στο δικόγραφο της προσφυγής αντίγραφο της απόφασης αυτής καθώς και το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου το οποίο ενημέρωνε τον βοηθό του U. Voigt ότι ο ζητηθείς εξοπλισμός για τη συνέντευξη Τύπου δεν επρόκειτο να τεθεί στη διάθεσή του λόγω των περιορισμών πρόσβασης που είχε επιβάλει το θεσμικό αυτό όργανο στους Ρώσους πολιτικούς και διπλωμάτες καθώς και λόγω του κινδύνου διατάραξης των δραστηριοτήτων του Κοινοβουλίου από την παρουσία των A. Petrov και F. Birjukov.
- 30 Η προσφυγή πρέπει να εξεταστεί από το πρίσμα του συνόλου των ανωτέρω.

Επί του λόγου ακύρωσης που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 21 του Χάρτη καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω της εθνοτικής καταγωγής ή της ιθαγένειας των προσφευγόντων

- 31 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ουδόλως συνιστούσαν κίνδυνο για την κανονική διεξαγωγή των εργασιών του Κοινοβουλίου ή για την ασφάλειά του. Ελλείπει αντικειμενικού λόγου, η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω της ιθαγένειας ή της εθνοτικής καταγωγής τους, με αποτέλεσμα την παράβαση του άρθρου 21 του Χάρτη. Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι ορισμένοι Ρώσοι υπήκοοι όντως αποτελούσαν κίνδυνο για την εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου, θα αρκούσε να έχει περιοριστεί η απαγόρευση πρόσβασης μόνο σε αυτούς.
- 32 Το Κοινοβούλιο θεωρεί ότι ο υπό εξέταση λόγος ακύρωσης είναι αβάσιμος.
- 33 Δυνάμει του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω, μεταξύ άλλων, εθνοτικής καταγωγής. Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεών τους, απαγορεύεται επίσης κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας.
- 34 Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες δεν διαφοροποιούν σαφώς τα δύο είδη διάκρισης που επικαλούνται, υπενθυμίζεται ότι όταν μια πράξη γενικής ισχύος χρησιμοποιεί δύο διαφορετικούς όρους, δεν πρέπει, για λόγους συνοχής και ασφάλειας δικαίου, να τους αποδίδεται το ίδιο περιεχόμενο. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν οι όροι αυτοί έχουν, όπως εν προκειμένω, διαφορετική έννοια στην καθομιλουμένη (απόφαση της 25ης Σεπτεμβρίου 2013, Marques κατά Επιτροπής, F-158/12, EU:F:2013:135, σκέψη 28, και της 14ης Μαΐου 2014, Cocco κατά Επιτροπής, F-17/13, EU:F:2014:92, σκέψη 33).
- 35 Επομένως, αν η ιθαγένεια συνιστά νομικό και πολιτικό δεσμό υφιστάμενο μεταξύ ενός ατόμου και ενός κυρίαρχου κράτους, η έννοια της εθνοτικής καταγωγής εκκινεί από την ιδέα ότι οι κοινωνικές ομάδες χαρακτηρίζονται ιδίως από κοινή εθνικότητα, θρησκευτική πίστη, γλώσσα, πολιτιστική προέλευση και παραδόσεις και κοινό περιβάλλον διαβίωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, σκέψη 46).
- 36 Όσον αφορά την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω εθνοτικής καταγωγής, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η Ρωσία περιλαμβάνει περισσότερες από 185 διαφορετικές εθνοτικές ομάδες. Δεδομένου όμως ότι οι προσφεύγοντες δηλώνουν ότι έχουν μόνον τη ρωσική ιθαγένεια, δεν αναφέρουν ότι ανήκουν σε ιδιαίτερη εθνοτική ομάδα. Κατά μείζονα λόγο, οι προσφεύγοντες ουδόλως αποδεικνύουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση οφείλεται στο ότι αυτοί έχουν συγκεκριμένη εθνοτική καταγωγή.
- 37 Επομένως, οι προσφεύγοντες δεν αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, οπότε δεν μπορούν να υποστηρίξουν ότι υπέστησαν διάκριση λόγω συγκεκριμένης εθνοτικής καταγωγής.
- 38 Όσον αφορά την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ και το άρθρο 52, παράγραφος 7, του Χάρτη, οι επεξηγήσεις σχετικά με τον τελευταίο (ΕΕ 2007, C 303, σ. 17) πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία του.
- 39 Κατά τις επεξηγήσεις σχετικά με τον Χάρτη, το άρθρο 21, παράγραφος 2, του Χάρτη «αντιστοιχεί στο άρθρο 18, πρώτο εδάφιο, [ΣΛΕΕ] και πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο». Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 52, παράγραφος 2, του Χάρτη, τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από αυτόν και τα οποία αποτελούν το αντικείμενο διατάξεων των Συνθηκών ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που καθορίζονται σε αυτές. Επομένως, το άρθρο 21, παράγραφος 2, του Χάρτη πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι έχει το ίδιο περιεχόμενο με το άρθρο 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

- 40 Το άρθρο 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ ορίζει ότι, «εντός του πεδίου εφαρμογής των Συνθηκών και με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεών τους, απαγορεύεται κάθε δυσμενής διάκριση λόγω ιθαγένειας». Η διάταξη αυτή περιλαμβάνεται στο δεύτερο μέρος της Συνθήκης ΛΕΕ με τίτλο «Απαγόρευση των διακρίσεων και ιθαγένεια της Ένωσης». Αφορά τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης και κατά τις οποίες ένας υπήκοος κράτους μέλους υφίσταται διακριτική εις βάρος του μεταχείριση σε σχέση με τους υπηκόους άλλου κράτους μέλους απλώς και μόνο λόγω της ιθαγένειάς του. Επομένως, το άρθρο αυτό δεν προορίζεται να έχει εφαρμογή σε περιπτώσεις ενδεχόμενης διαφορετικής μεταχείρισης μεταξύ υπηκόων των κρατών μελών και υπηκόων τρίτων κρατών (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 4ης Ιουνίου 2009, Βάτσουρας και Κουπατάντζε, C-22/08 και C-23/08, EU:C:2009:344, σκέψεις 51 και 52, και της 7ης Απριλίου 2011, Francesco Guarnieri & Cie, C-291/09, EU:C:2011:217, σκέψη 20).
- 41 Ως εκ τούτου, οι προσφεύγοντες, Ρώσοι υπήκοοι, δεν μπορούν να επικαλεσθούν παράβαση του άρθρου 21, παράγραφος 2, του Χάρτη.
- 42 Βάσει των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος ακύρωσης που αντλείται από παράβαση του άρθρου 21 του Χάρτη συνιστάμενη στο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω της εθνοτικής καταγωγής ή της ιθαγένειας των προσφευγόντων. Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά τον φερόμενο δυσανάλογο χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης καθόσον δεν πραγματοποιήθηκε διάκριση μεταξύ των προσκεκλημένων ανάλογα με τους κινδύνους που αντιπροσώπευαν, γίνεται παραπομπή στις σκέψεις 75 έως 78 κατωτέρω.
- Επί του λόγου ακύρωσης που αντλείται, αφενός, από την παράβαση του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων των προσφευγόντων και, αφετέρου, από την παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας*
- 43 Με το υπόμνημα απάντησης, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι υπέστησαν διακριτική μεταχείριση λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων. Εκθέτουν επίσης ότι, «εν τέλει [η προσβαλλόμενη απόφαση] πρέπει εν πάση περιπτώσει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της γενικής αρχής της ισότητας». Συγκεκριμένα, λόγω της απόφασης αυτής, οι προσφεύγοντες αντιμετωπίστηκαν διαφορετικά σε σχέση με τους λοιπούς επισκέπτες και προσκεκλημένους του Κοινοβουλίου. Υποστηρίζουν δε, κατ' ουσίαν, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση απέβλεπε στο να τους εμποδίσει να εκφράσουν εντός του Κοινοβουλίου μια πολιτική άποψη την οποία δεν ενέκρινε ο Πρόεδρος του θεσμικού αυτού οργάνου και η οποία ήταν αντίθετη προς το ψήφισμα της 10ης Ιουνίου 2015.
- 44 Το Κοινοβούλιο αμφισβητεί το παραδεκτό των αιτιάσεων αυτών για τον λόγο ότι πρόκειται για λόγους ακύρωσης προβαλλόμενους για πρώτη φορά –και εκπροθέσμως– με το υπόμνημα απάντησης.
- 45 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ωστόσο ότι έλαβαν γνώση της πολιτικής βάσης της δυσμενούς διάκρισης την οποία υπέστησαν μόνον αφότου ανέγνωσαν το υπόμνημα αντίκρουσης.
- 46 Δυνάμει του άρθρου 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών, εκτός αν αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Εντούτοις, λόγος ο οποίος συνιστά ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, ρητώς ή εμμέσως, με το δικόγραφο της προσφυγής και ο οποίος συνδέεται στενά με αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός. Προκειμένου να θεωρηθεί ως ανάπτυξη λόγου ή αιτίασης που είχε προβληθεί προηγουμένως, ένα νέο επιχειρήμα πρέπει να έχει αρκούντως στενό σύνδεσμο με τους λόγους ή τις αιτιάσεις που είχαν αρχικώς αναπτυχθεί στο δικόγραφο της προσφυγής ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως αποτέλεσμα της φυσιολογικής εξέλιξης της συζήτησης στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία διαδικασίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2011, Groupe Gascogne κατά Επιτροπής, T-72/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:671, σκέψεις 23 και 27).

- 47 Πρώτον, όσον αφορά την απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων, η απαγόρευση αυτή περιλαμβάνεται στο άρθρο 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, το οποίο επικαλούνται οι προσφεύγοντες στο πλαίσιο του λόγου ακύρωσης ο οποίος, κατά το δικόγραφο της προσφυγής, αντλείται από «παράβαση των Συνθηκών». Εντούτοις, με το δικόγραφο αυτό, οι προσφεύγοντες περιόρισαν τη βασιζόμενη στη διάταξη αυτή επιχειρηματολογία τους σε φερόμενη παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης κάθε διάκρισης λόγω της εθνοτικής καταγωγής τους. Εκτός αυτού, επικαλέστηκαν διάκριση λόγω ιθαγένειας στηριζόμενοι στο άρθρο 21, παράγραφος 2, του Χάρτη. Με το εισαγωγικό δικόγραφο, οι προσφεύγοντες ουδέποτε προέβαλαν παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω των πολιτικών πεποιθήσεών τους.
- 48 Το γεγονός ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής, οι προσφεύγοντες δεν επικαλέστηκαν τέτοια δυσμενή διάκριση έχει εν προκειμένω ιδιαίτερη σημασία. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να απομονωθεί από το γενικότερο πλαίσιο της. Ειδικότερα, από τη δικογραφία προκύπτει ότι, κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής, οι προσφεύγοντες είχαν στην κατοχή τους το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου με το οποίο το Κοινοβούλιο αρνήθηκε να θέσει στη διάθεση του U. Voigt τον απαραίτητο εξοπλισμό για την –προβλεφθείσα επίσης για τις 16 Ιουνίου 2015– συνέντευξη Τύπου. Η άρνηση αυτή στηρίζεται σε δύο λόγους. Πρώτον, το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου υπενθυμίζει τους περιορισμούς πρόσβασης που έχει επιβάλει το θεσμικό όργανο, αφενός, στους Ρώσους διπλωμάτες και, αφετέρου, στους Ρώσους πολιτικούς, ειδικότερα δε στα μέλη της Gosudarstvennaya Duma Federal'nogo Sobrania Rossiskoi Federatsii (Κρατικής Δούμας της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας) και του Soviet Federatsii Federal'nogo Sobrania Rossiskoi Federatsii (Ομοσπονδιακού Συμβουλίου της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας), όπως τούτο προκύπτει από τις απαντήσεις του Κοινοβουλίου στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας που μνημονεύονται στη σκέψη 14 ανωτέρω. Δεύτερον, το ίδιο αυτό ηλεκτρονικό μήνυμα αναφέρει τον κίνδυνο διατάραξης των δραστηριοτήτων του θεσμικού οργάνου εξαιτίας της παρουσίας των Α. Petrov και F. Birjukov. Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση είχε ως σκοπό να απαγορευθεί στους προσφεύγοντες η πρόσβαση στα κτίρια του Κοινοβουλίου, ενός πολιτικού οργάνου, προκειμένου να μετάσχουν, κατόπιν πρόσκλησης ενός βουλευτή, σε συνάντηση πολιτικού περιεχομένου σχετική με την «ευρωπαϊκή συνεργασία». Εξάλλου, οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες διαθέτουν σημαντικές αρμοδιότητες στο εσωτερικό του ρωσικού πολιτικού κόμματος Rodina ενώ ο τρίτος προσφεύγων παρουσιάζεται ως καθηγητής Πανεπιστημίου στις διεθνείς σχέσεις. Εκτός αυτού, η επίμαχη συνάντηση επρόκειτο να αποτελέσει συνέχεια ενός πολιτικού φόρουμ, ήτοι του «Ρωσικού εθνικού φόρουμ», στο οποίο είχαν μετάσχει και οι τρεις προσφεύγοντες και το οποίο μόλις είχε αποδοκιμαστεί από το Κοινοβούλιο με το ψήφισμα της 10ης Ιουνίου 2015. Τέλος, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγοντες επιβεβαίωσαν ότι οι εκδηλώσεις της 16ης Ιουνίου 2015 στις οποίες είχαν προσκληθεί είχαν ως σκοπό να τους παράσχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν την πολιτική τους άποψη σχετικά με την «ευρωπαϊκή συνεργασία» ώστε, αφενός, να προτείνουν σχετικά με το φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ» μια διαφορετική οπτική γωνία από εκείνην του ψηφίσματος της 10ης Ιουνίου 2015 και, αφετέρου, να συνεχίσουν τις εργασίες που είχαν εγκαινιαστεί στο φόρουμ αυτό. Υπό τις συνθήκες αυτές, ένας προσφεύγων εξοικειωμένος με το πολιτικό γίγνεσθαι και επιδεικνύων τη συνήθη επιμέλεια θα αναμενόταν να παρακολουθεί προσεκτικά τις πολιτικές εξελίξεις που άπτονται της επίμαχης άρνησης.
- 49 Επομένως, διαπιστώνεται ότι η επίκληση, με το υπόμνημα απάντησης, της παραβίασης της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων των προσφευγόντων δεν συνιστά ανάπτυξη λόγου ακύρωσης περιλαμβανόμενου στο δικόγραφο της προσφυγής δυνάμενη να θεωρηθεί αποτέλεσμα της φυσιολογικής εξέλιξης της συζήτησης στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία διαδικασίας, αλλά αποτελεί νέο λόγο. Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός πρέπει να κριθεί απαράδεκτος δεδομένου ότι δεν στηρίζεται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία.
- 50 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται, επίσης με το υπόμνημα απάντησης, από παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας, παρατηρείται ότι, στο πλαίσιο του λόγου ακύρωσης που αφορά κατάχρηση εξουσίας, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν μεταξύ άλλων, με το δικόγραφο της προσφυγής, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν «παντελώς αυθαίρετ[η] και εκ διαμέτρου αντίθετ[η]

προς την απαγόρευση των διακρίσεων που προβλέπει το πρωτογενές δίκαιο». Εντούτοις, ο ισχυρισμός αυτός παρέπεμπε στους «ανωτέρω εκτιθέμενους λόγους», δηλαδή στις εκτιμήσεις σχετικά με τις φερόμενες διακρίσεις λόγω ιθαγένειας ή εθνοτικής καταγωγής. Οι προσφεύγοντες, κατά την άσκηση της προσφυγής τους, ουδέποτε επικαλέστηκαν αυτή καθαυτή την παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας σε σχέση με τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται σε όλους τους άλλους επισκέπτες και προσκεκλημένους του Κοινοβουλίου.

- 51 Ως εκ τούτου, αν οι προσφεύγοντες επιχειρήσαν να επεκτείνουν, με το υπόμνημα απάντησης, το περιεχόμενο του πρώτου λόγου ακύρωσης που προέβησαν πέραν των αιτιάσεων που περιορίζονται σε παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας ή λόγω της εθνοτικής τους καταγωγής επικαλούμενοι γενικώς τη γενική αρχή της ισότητας σε σχέση με τη μεταχείριση που επιφυλάσσεται στους λοιπούς επισκέπτες και προσκεκλημένους του Κοινοβουλίου, ο λόγος ακύρωσης που βασίζεται στην παραβίαση της εν λόγω αρχής πρέπει να θεωρηθεί νέος λόγος ο οποίος δεν απορρέει από τη φυσιολογική εξέλιξη της συζήτησης στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία διαδικασίας. Στο μέτρο αυτό, και δεδομένου ότι δεν στηρίζεται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία, και ο λόγος αυτός πρέπει να κριθεί απαράδεκτος.
- 52 Είναι αληθές ότι, για την προάσπιση των δικαιωμάτων του άμυνας, το Κοινοβούλιο εξέτασε, με το υπόμνημα αντίκρουσης και επικουρικής, το ενδεχόμενο να αναχαρακτηριστεί από το Γενικό Δικαστήριο ο λόγος ακύρωσης που αντλείται από την απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας ή εθνοτικής καταγωγής ως λόγος στηριζόμενος σε παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας. Εντούτοις, η κατάσταση αυτή δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι τα στοιχεία που δικαιολογούσαν την επίκληση της εν λόγω αρχής ανέκυψαν μόλις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου που υπενθυμίζεται με τη σκέψη 48 ανωτέρω, ο αμυντικός αυτός ισχυρισμός του Κοινοβουλίου δεν αποκάλυψε στους προσφεύγοντες στοιχεία της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης τα οποία αυτοί θα μπορούσαν δικαιολογημένα να αγνοούν μέχρι τότε.
- 53 Πρέπει να προστεθεί ότι το άρθρο 21 του Χάρτη, το οποίο χρησιμεύει ως βάση του λόγου ακύρωσης που αντλείται από την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας ή εθνοτικής καταγωγής, αποτελεί ιδιαίτερη έκφραση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Απριλίου 2015, Léger, C-528/13, EU:C:2015:288, σκέψη 48) και ότι τόσο η αρχή αυτή όσο και η απαγόρευση κάθε διάκρισης συνιστούν δύο ονομασίες της ίδιας γενικής αρχής του δικαίου, η οποία απαγορεύει, αφενός, να επιφυλάσσεται διαφορετική μεταχείριση σε όμοιες καταστάσεις και, αφετέρου, να επιφυλάσσεται ίδια μεταχείριση σε διαφορετικές καταστάσεις, εκτός αν αντικειμενικοί λόγοι δικαιολογούν τη μεταχείριση αυτή [απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2005, Europe Chemi-Con (Deutschland) κατά Συμβουλίου, C-422/02 P, EU:C:2005:56, σκέψη 33].
- 54 Επομένως, στο μέτρο που, λαμβανομένης υπόψη της ανωτέρω νομολογίας, η επίκληση της γενικής αρχής της ισότητας με το υπόμνημα απάντησης πρέπει να θεωρηθεί ως έκφραση, με διαφορετικούς όρους, του λόγου του δικογράφου ο οποίος αντλείται από την απαγόρευση κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας ή εθνοτικής καταγωγής, η επίμαχη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, για τους λόγους που προεκτέθηκαν με τις σκέψεις 33 επ. ανωτέρω.
- 55 Εν πάση περιπτώσει, ο λόγος ακύρωσης που αντλείται, αφενός, από την παράβαση του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση ενέχει διάκριση λόγω των πολιτικών πεποιθήσεων των προσφευγόντων και, αφετέρου, από την παραβίαση της γενικής αρχής της ισότητας είναι αβάσιμος δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 63 έως 78 κατωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται σε αντικειμενικό και εύλογο λόγο, ο οποίος συνδέεται με την επιδίωξη ενός νόμιμου και επιτρεπτού σκοπού, και είναι ανάλογη προς τον εν λόγω σκοπό.

Επί του λόγου ακύρωσης που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας

- 56 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, πράγμα που αμφισβητείται από το Κοινοβούλιο.
- 57 Κατά πάγια νομολογία, η έννοια της κατάχρησης εξουσίας έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο και αναφέρεται στην περίπτωση κατά την οποία μια διοικητική αρχή κάνει χρήση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο της έχουν απονεμηθεί. Μια απόφαση θεωρείται ως εκδοθείσα κατά κατάχρηση εξουσίας μόνον εφόσον προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, κρίσιμων και συγκλινόντων στοιχείων, ότι ελήφθη προς επίτευξη σκοπών διαφορετικών των προβαλλομένων. Συναφώς, δεν αρκεί να επικαλεστεί ο ενδιαφερόμενος ορισμένα πραγματικά περιστατικά προς στήριξη των ισχυρισμών του· πρέπει, επιπλέον, να προσκομίσει αρκούντως συγκεκριμένες, αντικειμενικές και συγκλίνουσες ενδείξεις, τέτοιες ώστε να στοιχειοθετείται ή, τουλάχιστον, να πιθανολογείται το αληθές των ισχυρισμών αυτών. Σε διαφορετική περίπτωση, δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση η ακρίβεια της κρίσης του οικείου θεσμικού οργάνου. Επομένως, η συνολική εκτίμηση των ενδείξεων περί κατάχρησης εξουσίας δεν μπορεί να βασίζεται σε απλούς ισχυρισμούς, σε ενδείξεις μη αρκούντως ακριβείς ή μη αντικειμενικές και μη συναφείς (βλ. διάταξη της 19ης Δεκεμβρίου 2013, da Silva Tenreiro κατά Επιτροπής, T-32/13 P, EU:T:2013:721, σκέψεις 31 έως 33 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 58 Πρώτον, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, «για τους ανωτέρω εκτιθέμενους λόγους», η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας διότι είναι «παντελώς αυθαίρετ[η] και εκ διαμέτρου αντίθετ[η] προς την απαγόρευση των διακρίσεων».
- 59 Εντούτοις, στο μέτρο που οι προσφεύγοντες βασίζονται στις φερόμενες παρατυπίες που προσάπτουν με τους λόγους οι οποίοι αντλούνται από την «παραβίαση των Συνθηκών», υπενθυμίζεται ότι, δεδομένου ότι οι λόγοι αυτοί απορρίφθηκαν ανωτέρω, η παραπομπή αυτή είναι απρόσφορη.
- 60 Δεύτερον, οι προσφεύγοντες παραδέχονται ότι η ασφάλεια και η εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου συνιστούν νόμιμους και επιτρεπτούς σκοπούς, δυνάμενους να δικαιολογήσουν απόφαση με την οποία απαγορεύεται σε τρίτους η πρόσβαση στους χώρους του θεσμικού οργάνου. Αντιθέτως, αμφισβητούν ότι αυτοί ήταν όντως οι σκοποί τους οποίους επιδίωκε η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 61 Συγκεκριμένα, ο προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι δεν συνιστούσαν κίνδυνο για την ασφάλεια και την εύρυθμη λειτουργία του Κοινοβουλίου. Παρά το γεγονός ότι το τελευταίο αποτελεί χώρο πολιτικών διεργασιών, σκοπός της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν στην πραγματικότητα η περιθωριοποίησή τους λόγω των πολιτικών τους πεποιθήσεων και της κομματικής τους ιδιότητας, στοιχείων που δεν ήταν αρεστά στην πλειοψηφία των μελών του Σώματος.
- 62 Επισημαίνεται ότι, με το επιχείρημα αυτό, πρόθεση των προσφευγόντων είναι να συναγάγουν απόδειξη κατάχρησης εξουσίας από την ανακρίβεια των λόγων στους οποίους στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 63 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 48 ανωτέρω, μολοντί οι προσφεύγοντες δεν αποτελούσαν μέλη της Κρατικής Δούμας της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας ή του Ομοσπονδιακού Συμβουλίου της Ομοσπονδιακής Συνέλευσης της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογήθηκε από το γεγονός ότι η παρουσία των προσώπων αυτών εντός του Κοινοβουλίου θα μπορούσε να υπονομεύσει την τάξη και την ασφάλεια του θεσμικού οργάνου καθώς και την εύρυθμη λειτουργία του στο γενικό πλαίσιο των εκδηλώσεων ενόψει των οποίων αποφασίστηκαν οι εν λόγω περιορισμοί πρόσβασης.
- 64 Πιο συγκεκριμένα, το Κοινοβούλιο επικαλέστηκε, υπό το πρίσμα του ψηφίσματος της 10ης Ιουνίου 2015, το ειδικό πλαίσιο των πολιτικών σχέσεων μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ένωσης κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών. Παρέπεμψε ως εκ τούτου στην κατάσταση στην

Ουκρανία και στην εκ μέρους της Ρωσικής Ομοσπονδίας δημοσίευση μιας μαύρης λίστας με τα ονόματα εν ενεργεία και πρώην βουλευτών του Κοινοβουλίου και υπαλλήλων της Ένωσης, γεγονός που το οδήγησε να περιορίσει την πρόσβαση Ρώσων πολιτικών και διπλωματών στις εγκαταστάσεις του.

- 65 Υπό το πρίσμα του ειδικού πλαισίου που προσδιόριζε κατά τον κρίσιμο χρόνο τις πολιτικές σχέσεις μεταξύ της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ένωσης, αφενός, και ενόψει της εντατικοποίησης –κατά το Κοινοβούλιο– των σχέσεων μεταξύ ευρωπαϊκών κομμάτων χαρακτηριζόμενων ως λαϊκιστικών και ρωσικών δυνάμεων περιγραφόμενων ως εθνικιστικών, αφετέρου, το Κοινοβούλιο υπογράμμισε ότι οι προσφεύγοντες είχαν μετάσχει στο φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ» το οποίο είχε μόλις καταδικαστεί εντονότατα από το Σώμα. Το Κοινοβούλιο υπογράμμισε επίσης ότι οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες αποτελούσαν ενεργά μέλη ρωσικού κόμματος θεωρούμενου ως εθνικιστικού. Προσθέτει δε ότι και οι τρεις προσφεύγοντες ήταν εν τέλει κεντρικά πρόσωπα τα οποία προσκλήθηκαν, αφενός, για να εκφράσουν, στο εσωτερικό του θεσμικού οργάνου, μια διαφορετική άποψη από εκείνη του ψηφίσματος της 10ης Ιουνίου 2015 όσον αφορά το φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ» και, αφετέρου, για να συνεχίσουν τις εργασίες που είχαν εγκαινιαστεί στο φόρουμ αυτό, πράγμα που επιβεβαίωσαν και οι προσφεύγοντες κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζήτησης.
- 66 Ωστόσο, οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ότι το «δικαίωμα του οικοδεσπότη» του Προέδρου του Κοινοβουλίου, το οποίο επικαλείται το θεσμικό αυτό όργανο, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να παρεμποδιστεί η διεξαγωγή συναντήσεων στο θέμα των οποίων εναντιώνεται η πλειοψηφία των μελών του, διότι τα Κοινοβούλια αποτελούν ακριβώς χώρους ανταλλαγής πολιτικών απόψεων.
- 67 Εντούτοις, το άρθρο 22 του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου χορηγεί στον Πρόεδρο του θεσμικού οργάνου τις απαραίτητες αρμοδιότητες για τη διασφάλιση της γενικής ασφάλειας στις εγκαταστάσεις του Κοινοβουλίου, για την πρόληψη και την παύση κάθε διατάραξης της απρόσκοπτης διεξαγωγής των κοινοβουλευτικών δραστηριοτήτων και για την προστασία της αξιοπρέπειας του θεσμικού οργάνου. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο ορθώς υποστηρίζει ότι δεν υποχρεούται να ευνοεί τη διεξαγωγή πολιτικών εκδηλώσεων κόμματος τρίτου κράτους στις εγκαταστάσεις του. Με τα δικόγραφά τους, οι προσφεύγοντες συμερίζονται τα ανωτέρω. Ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο δεν υποχρεούται να υποδέχεται μέλη ή οπαδούς συγκεκριμένου κόμματος προκειμένου αυτοί να εκφραστούν πολιτικά στις εγκαταστάσεις του. Γενικότερα, από το άρθρο 14 ΣΕΕ προκύπτει ότι το δικαίωμα συμμετοχής στη νομοθετική και τη δημοσιονομική λειτουργία, στη λειτουργία πολιτικού ελέγχου καθώς και στη συμβουλευτική λειτουργία στο εσωτερικό του Κοινοβουλίου επιφυλάσσεται υπέρ των αντιπροσώπων των πολιτών οι οποίοι εκλέγονται με καθολική, άμεση, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία, ενώ ορισμένες επιμέρους διατάξεις, όπως είναι το άρθρο 15, παράγραφος 6, στοιχείο δ', ΣΕΕ και το άρθρο 230, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, έχουν εξασφαλίσει, σε ειδικές περιπτώσεις, δικαίωμα ακρόασης των Προέδρων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εκτός αυτού, το άρθρο 115 του εσωτερικού κανονισμού του Κοινοβουλίου προβλέπει μεν ότι οι συζητήσεις είναι δημόσιες και ότι οι συνεδριάσεις των επιτροπών είναι επίσης κατά κανόνα δημόσιες, εντούτοις το άρθρο 157 του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζει ότι όσοι γίνονται δεκτοί στα θεωρεία οφείλουν να μένουν καθιστοί και να σιωπούν. Επομένως, η οικονομία των Συνθηκών και των κειμένων που έχουν εκδοθεί προς εκτέλεσή τους καθώς και η ανάγκη να διασφαλιστεί η ελεύθερη άσκηση των εξουσιών του Κοινοβουλίου συνεπάγονται ότι το τελευταίο δεν αποτελεί τον χώρο όπου οποιοσδήποτε έχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα να εκφράσει τις απόψεις του.
- 68 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν επίσης ότι το Κοινοβούλιο υποχρεούται να μην παρακωλύει το έργο των βουλευτών, συμπεριλαμβανομένου και του έργου του U. Voigt. Εντούτοις, το επιχείρημα αυτό δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω στο μέτρο που οι προσφεύγοντες δεν έχουν προσωπικό και άμεσο συμφέρον να το επικαλεστούν. Οι προσφεύγοντες επιβεβαίωσαν άλλωστε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, απαντώντας σε ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν συνιστά αυτοτελή αιτίαση.

- 69 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ακόμη ότι χορηγήθηκαν κάρτες πρόσβασης στο όνομά τους, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο στον U. Voigt την εντύπωση ότι, ανεξαρτήτως της συνέντευξης Τύπου, η συνάντηση εργασίας θα μπορούσε να διεξαχθεί στους χώρους του θεσμικού οργάνου με τη συμμετοχή τους. Η χορήγηση των καρτών αυτών αποδεικνύει ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν συνιστούσαν ιδιαίτερο κίνδυνο, ενώ η μεταστροφή της στάσης του Κοινοβουλίου αποκαλύπτει τον κακόπιστο χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης.
- 70 Εντούτοις, μολονότι είναι ακριβές ότι, με το ηλεκτρονικό μήνυμα της ΓΔ «Ασφάλειας» της 9ης Ιουνίου 2015, το Κοινοβούλιο επιβεβαίωσε την παραλαβή της αίτησης διαπίστευσης για τη συνάντηση εργασίας και ότι το ηλεκτρονικό αυτό μήνυμα περιλάμβανε αριθμό πρωτοκόλλου με τον οποίο ήταν δυνατή η παραλαβή των καρτών εισόδου που προορίζονταν για τους προσφεύγοντες, υπενθυμίζεται ότι το επίμαχο μήνυμα προερχόταν από τη ΓΔ «Ασφάλειας», ενώ η απόφαση με την οποία απαγορεύθηκε στους προσφεύγοντες να εισέλθουν στα κτίρια στηριζόταν σε εκτίμηση του πολιτικού πλαισίου, υπερβαίνουσα τις εξουσίες των διοικητικών υπηρεσιών του Κοινοβουλίου και εμπίπτουσα στις αρμοδιότητες των πολιτικών οργάνων του. Επιπλέον, το ηλεκτρονικό μήνυμα της ΓΔ «Ασφάλειας» της 9ης Ιουνίου 2015 περιείχε παράρτημα το οποίο διευκρίνιζε ότι ο διοργανωτής της εκδήλωσης δεν απαλλασσόταν από την υποχρέωση τήρησης της ισχύουσας στο εσωτερικό του θεσμικού οργάνου συνήθους διαδικασίας έγκρισης. Επομένως, η φαινομενική αντίφαση η οποία απορρέει από τη χορήγηση αριθμού πρωτοκόλλου που καθιστά δυνατή την παραλαβή των καρτών πρόσβασης και από την απαγόρευση στους προσφεύγοντες να εισέλθουν τελικώς στο Κοινοβούλιο εξηγείται από τον διαφορετικό ρόλο που ανατίθεται στις διοικητικές αρχές και στα πολιτικά όργανα. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι το Κοινοβούλιο, ενεργώντας κακόπιστα και μόνον, δημιούργησε την εντύπωση ότι η επίμαχη συνάντηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στις εγκαταστάσεις του.
- 71 Κατόπιν των ανωτέρω, δεδομένου ότι η λήψη μέτρων όπως η απαγόρευση σε συγκεκριμένα πρόσωπα να εισέλθουν στο Κοινοβούλιο ώστε να προληφθεί κάθε διατάραξη των εργασιών του προϋποθέτει αξιολόγηση των προβλεπόμενων κινδύνων στηριζόμενη στα διαθέσιμα στοιχεία και συνεπαγόμενη κατ' ανάγκη ορισμένο βαθμό αβεβαιότητας, δεν προκύπτει ότι ο σκοπός διασφάλισης της ασφάλειας και της εύρυθμης λειτουργίας του Κοινοβουλίου δεν εμφάνιζε εύλογη σχέση προς τους λόγους που προέβαλε το θεσμικό αυτό όργανο.
- 72 Τέλος, κατά τους προσφεύγοντες, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση υπερέβη εν πάση περιπτώσει το αναγκαίο μέτρο συνιστά ένδειξη κατάχρησης εξουσίας. Παρατηρούν συγκεκριμένα ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου έχει στη διάθεσή του μια υπηρεσία ασφαλείας ικανή να αντιμετωπίσει προκλήσεις παντός είδους. Επιπλέον, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση αφορούσε όλους τους Ρώσους προσκεκλημένους, ενώ, σύμφωνα με το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου, κίνδυνο για την ασφάλεια και την εύρυθμη λειτουργία του θεσμικού οργάνου συνιστούσαν μόνον οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες, αποδεικνύει ότι η απαγόρευση αυτή συνιστούσε ένα είδος «συλλογικής κύρωσης».
- 73 Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι οι προσφεύγοντες δεν απέδειξαν, αλλά και ούτε καν υποστήριξαν, ότι κάθε πρόσωπο έχει ανεπιφύλακτο δικαίωμα πρόσβασης στις εγκαταστάσεις του Κοινοβουλίου με σκοπό την πολιτική προπαγάνδα ή τη συζήτηση των πολιτικών κατευθύνσεων του Σώματος. Αντιθέτως, όπως εκτέθηκε με τη σκέψη 67 ανωτέρω, το Κοινοβούλιο υποστήριξε, χωρίς να αντικρουσθεί ως προς το σημείο αυτό, ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν χορηγεί αυτοδικαίως στο κοινό τη δυνατότητα πρόσβασης στα κτίριά του και χρήσης των εγκαταστάσεών του για την έκφραση των απόψεών του.
- 74 Υπό τις συνθήκες αυτές, το γεγονός ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου, αντί να εμπιστευθεί την ικανότητα παρέμβασης των υπηρεσιών ασφαλείας, αποφάσισε να μην επιτρέψει στους προσφεύγοντες να εισέλθουν στους χώρους του θεσμικού οργάνου, προκειμένου να εκφράσουν τις απόψεις τους στο πλαίσιο πολιτικής συνάντησης, δεν μπορεί να θεωρηθεί, εντός του διεθνούς πλαισίου που υπενθυμίζεται με τις σκέψεις 64 και 65 ανωτέρω, ως ένδειξη κατάχρησης εξουσίας. Τούτο ισχύει κατά

μείζονα λόγο, καθόσον, όπως επιβεβαίωσε το Κοινοβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, δεδομένου ότι η επίμαχη απαγόρευση πρόσβασης συναρτάται με το συγκεκριμένο πλαίσιο, ο χαρακτήρας της ήταν απλώς και μόνον προσωρινός.

- 75 Οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να επικαλεσθούν ούτε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε εις βάρος «του συνόλου της ομάδας των Ρώσων προσκεκλημένων», ήτοι επίσης εις βάρος των κυριών Ε. Ν. και Ρ. Ε., για να αποδείξει ότι η απόφαση αυτή αποτελούσε συλλογική και δυσανάλογη κύρωση. Συγκεκριμένα, η απαγόρευση στα εν λόγω δύο πρόσωπα να εισέλθουν στο Κοινοβούλιο εξηγείται από το γεγονός ότι επρόκειτο για συνοδούς, δηλαδή τη σύζυγο του F. Biruykov και μια διερμηνέα, όπως προκύπτει από τις συζητήσεις κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.
- 76 Τέλος, οι προσφεύγοντες θέτουν εν αμφιβόλω –επίσης ανεπιτυχώς– τον συλλογικό χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης στηριζόμενοι στο γεγονός ότι προκύπτει εξ αντιδιαστολής από το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου ότι, για το ίδιο το Κοινοβούλιο, ο τρίτος προσφεύγων – ήτοι ο Α. Sotnichenko– δεν συνιστούσε ιδιαίτερο κίνδυνο.
- 77 Εντούτοις, δεν είναι δυνατόν να αντληθεί επιχείρημα από το ότι, με το ηλεκτρονικό μήνυμα της υπηρεσίας Τύπου περί άρνησης να τεθεί στη διάθεση του U. Voigt αίθουσα για τη διεξαγωγή συνέντευξης Τύπου, το Κοινοβούλιο έκρινε ότι η παρουσία των δύο πρώτων προσφευγόντων εγκυμονούσε κίνδυνο για την εύρυθμη λειτουργία του θεσμικού οργάνου χωρίς να μνημονεύσει την περίπτωση του Α. Sotnichenko. Συγκεκριμένα, από το ηλεκτρονικό μήνυμα που απηύθυνε στις 3 Ιουνίου 2015 ο βοηθός του U. Voigt στην υπηρεσία Τύπου του Κοινοβουλίου σχετικά με τη διοργάνωση της εν λόγω συνέντευξης προκύπτει ότι ο ενδιαφερόμενος δεν επρόκειτο να μετάσχει σε αυτήν.
- 78 Εκτός αυτού, το Κοινοβούλιο εξέθεσε ότι ο Α. Sotnichenko είχε μετάσχει στο φόρουμ με τίτλο «Ρωσικό εθνικό φόρουμ», όπως και οι δύο πρώτοι προσφεύγοντες, πράγμα το οποίο δεν αμφισβητείται, και ότι είναι αυτή ακριβώς η συμμετοχή η οποία δικαιολόγησε την απαγόρευση και σε αυτόν να εισέλθει στα κτίρια του θεσμικού οργάνου προκειμένου να μετάσχει στη συνάντηση εργασίας, όπως περιγράφεται στις σκέψεις 64 και 65 ανωτέρω.
- 79 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκομίζουν αρκούντως συγκεκριμένες, αντικειμενικές και συγκλίνουσες ενδείξεις ως προς το ότι ο πραγματικά επιδιωκόμενος σκοπός του Προέδρου του Κοινοβουλίου μέσω της έκδοσης της προσβαλλόμενης απόφασης δεν ήταν η ασφάλεια και η εύρυθμη λειτουργία του θεσμικού οργάνου. Κατά συνέπεια, ο λόγος ακύρωσης που αντλείται από κατάχρηση εξουσίας πρέπει να απορριφθεί.
- 80 Δεδομένου ότι κανένας λόγος ακύρωσης δεν είναι βάσιμος, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 81 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 82 Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες ηττήθηκαν και το Κοινοβούλιο ζήτησε την καταδίκη τους στα δικαστικά έξοδα, οι προσφεύγοντες πρέπει να καταδικαστούν στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Καταδικάζει τους Andrei Petron, Fedor Biryukov και Alexander Sotnichenko να φέρουν, πέραν των δικών τους δικαστικών εξόδων, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.**

Kanninen

Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Reine

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Νοεμβρίου 2017.

(υπογραφές)